

[Unni B. Grebstad]

[KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten]

[2021]

Innhold

Innhold	2
Sosialtjenesten	3
1 Innledning	3
2 Oppsummering og anbefaling	4
2.1 Oppsummering	4
3 Videreutvikling av publiseringen	8
3.1 Endring av variabler.....	8
3.2 Ytterligere om videreutvikling av publiseringen.....	9
4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	10
4.1 Forslag til endring	10
4.2 Bakgrunn for ønsket endring	10
5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk	10
5.1 Forslag til endring	10
5.2 Bakgrunn for ønsket endring.....	10
5.3 Administrative registre	10
6 Evaluering av siste rapportering	10
6.1. Utarbeiding av skjema.....	10
6.2. Kontroller i skjema.....	11
6.3. Innsamling av data (rapportering)	11
6.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll	12
6.5. Publisering	12
6.6. Brukerreaksjoner.....	13
7. Annet	13
8. Referanser	15
9. Vedlegg	15
Kort orientering om statistikken for deltakere i introduksjonsordningen på arbeidsgruppemøtet 5.5.2021	15

Sosialtjenesten

1 Innledning

Arbeidsgruppens sammensetning:

Veslemøy Hellem	KS
Hermund Urstad	Husbanken
Jan Oddum	Arbeids- og sosialdepartementet
Ivar Andreas Åsland Lima	Arbeids- og velferdsdirektoratet
Pål Eivind Aamodt	Arbeids- og velferdsdirektoratet
Marit Helene Hestad	Oslo kommune
Unni Beate Grebstad	Statistisk sentralbyrå (leder)
Mahta Sourì	Statistisk sentralbyrå
Kari Kraakenes	Statistisk sentralbyrå
Marit Kringlebotten	Statistisk sentralbyrå
Janne Seppola	Tromsø kommune

Statistisk sentralbyrå har også i 2021 ivaretatt leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt ett møte 5.5.2021.

F.o.m. september 2016 er fagområdet krisesenter og vold i nære relasjoner ivaretatt gjennom et eget arbeidsutvalg under sosialtjenestegruppen.. Nytt skjema 7 B ble tatt i bruk for 2016-rapporteringen, og skjema foreslås videreført uten endringer i 2021. Dette utvalget har hatt møte 23.6. 2020. Deltakere var AVdir, Bufdir, KS og Oslo kommune.

Alle referater knyttet til KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten tilbake til 1998 ligger her:

<https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommune-stat-rapportering/sosialtjeneste>

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

- 242 *Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid*
- 243 *Tilbud til personer med rusproblemer*
- 273 *Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi*
- 275 *Introduksjonsordningen*
- 276 *Kvalifiseringsordningen*
- 281 *Ytelse til livsopphold*

Seks skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene:

- Skjema 7 *Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV og rusmiddeltiltak*
- Skjema 7 B *Kommunens krisesentertilbud og arbeid mot vold i nære relasjoner*
- Skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*
- Skjema 11B *Registreringsskjema for introduksjonsstønad*
- Skjema 11C *Registreringsskjema for kvalifiseringsprogram*
- Skjema 12 *Stønadsatser økonomisk sosialhjelp*

2 Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

På arbeidsgruppemøtet 5.5.2021, samt høring på e-post etter møtet har forslag til endringer knyttet til **skjema 7** vært diskutert.

Bakgrunnen er at Helsedirektoratet har spilt inn utfordringer med at dagens KOSTRA-veileder presiserer at rusomsorgsinstitusjoner skal føres på 243 Tilbud til personer med rusproblemer, mens det er flere argumenter for at disse heller burde ha vært ført på 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon.

Fra KMDs KOSTRA-veileder :

243 Tilbud til personer med rusproblemer

1. **Utgifter** til tiltak for rusmiddelmissbrukere, bl.a.
 - a. **Institusjonsopphold, kommunale og private**
 - b. behandlingstiltak for rusmisbrukere,
 - c. ettervern
 - d. **Institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige**
2. Inkludert stillinger i sosialtjenesten med ansvar for oppfølging av rusmisbrukere, samt tilsvarende stillinger ved NAV-kontoret dersom disse er lønnet av kommunen.
3. Direkte klientrettet virksomhet i utekontakten. Administrative årsverk i utekontakten føres derimot på funksjon 242.
4. Årsverk (lønsutgifter) og utgifter til hjemmetjenester skal føres på funksjon 254.
5. For rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende»), skal tiltak som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning registreres under funksjon 254. Det minnes om registrering i **IPLOS av brukere som får hjemmetjeneste** i egen bolig. Utgifter til støttekontakt skal føres på funksjon 234. Aktiviserings- og servicetjenester for personer med rusproblemer skal føres på funksjon 234.

Utskrivningsklare sykehuspasienter (somatikk, psykisk helsevern og spesialisert behandling av rusavhengighet), føres på funksjon **253 Helse- og omsorgsinstitusjoner**, og art 300.

253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon

1. Direkte brukerrettede oppgaver i forbindelse helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. helse- og omsorgstjenesteloven §3-2 første ledd nr. 6 bokstav c) og forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstavene a, c og d (institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for barn og unge under 18 år som bor utenfor foreldrehjemmet som følge av behov for tjenester (barnebolig), herunder avlastningsbolig, aldershjem og sykehjem).
2. Inntekter fra egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 1.

3. I tillegg til døgnopphold inkluderer dette også dag- og nattopphold, samt tidsbegrenset opphold på slike institusjoner, f.eks. re-/habilitering og avlastning. Omfatter også servicefunksjoner som:
 - e. husøkonom,
 - f. kjøkken,
 - g. kantine/kiosk,
 - h. vaskeri,
 - i. aktivitør.
4. Dersom institusjonens servicefunksjoner (for eksempel kjøkken og vaskeri) yter tjenester overfor hjemmeboende, skal disse utgiftene fordeles mellom funksjon 253 og funksjon 234. Renhold, drift og vedlikehold av institusjonslokaler føres på funksjon 261.
5. Utskrivningsklare sykehuspasienter (somatikk, psykisk helsevern og spesialisert behandling av rusavhengighet), føres på funksjon 253, art 300.
6. Funksjonen omfatter videre:
 - j. medisinske forbruksvarer,
 - k. tekniske hjelpemidler,
 - l. inventar og utstyr,
 - m. administrasjon/ledelse av institusjonen (forutsetningen er at eventuelle ledere ved avdelinger/poster ikke har fullstendig lederansvar),
 - n. inntekter av oppholdsbetaling,
 - o. utgifter til hjelp i og betjening av avlastningsboliger,
 - p. betalinger utskrivningsklare sykehuspasienter.
7. Kommunale institusjoner knyttet til rusomsorg føres på funksjon 243.
8. For bokstavene b og e i forskrift om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon gjelder følgende:
 - q. Bokstav b: Institusjon med heldøgns helse- og omsorgstjenester for rusmiddelavhengige føres på funksjon 243.
 - r. Bokstav e: Døgnplasser som kommunen oppretter for å sørge for tilbud om døgnopphold for øyeblikkelig hjelp føres på funksjon 256

Bakgrunn for å endre dagens definisjon

- *Bryter med lovverk og hva som er vanlig forståelse av føring*
Helsedirektoratet gjennomfører forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene ([SIO-prosjektet](#)) på vegne av regjeringen. I den forbindelse har de påpekt avvik i regnskapsføring i forhold til det KOSTRAs kontoplan tilsier. Mye av avviket kan skyldes at rusomsorgsinstitusjoner oppfattes som omsorgstjeneste, noe også definisjon av helse- og omsorgsinstitusjon i lovverket, §1b) <https://lovdata.no/forskrift/2011-12-16-1254> tilsier.

- *Hvor utbredt er rusomsorgsinstitusjoner?*

Langt fra alle kommuner HAR rusomsorgsinstitusjoner.

En del av tilbudet gis dessuten fra private virksomheter, som det har vist seg vanskelig å få rapportert på (forsøkt gjentatte ganger i KOSTRA-skjema 5), fordi de ikke har avtale med lokaliseringskommunen – og ofte heller ikke andre kommuner.

Enhetsregisteret 21.4.21, næring 87.202 «Omsorgsinstitusjoner for rusmiddelmissbrukere»:

SEKTOR	Antall virksomheter
AS	16
ENK - Enkeltpersonforetak	1
FLI-forening/Lag/innretting	19
KOMM - kommune	11
ORGL -Orgledd	31
STI - Stiftelse	37
Totalsum	115

med drøyt 2000 ansatte.

De 42 **kommunale** er fordelt på 15 kommuner, hvorav 20 i Oslo.

I tillegg opplyser noen kommuner i forbindelse med hjemmetjenestekartleggingen (KOSTRA skjema 6) i år at de kjøper tjenester av private rusinstitusjoner med spesialisthelsenæring. En del av disse har da sikkert også avtale med spesialisthelse.

- *KOSTRA Skjema 7 - Personell og virksomhet i sosialtjenesten*
KOSTRA skjema 7 har sterk vinkling mot sosialtjenester, og rusomsorgsinstitusjon er ikke nevnt:

[Skjema 7 - Personell og virksomhet i sosialtjenesten](#)
[Veiledning](#)

Ut fra skjema 7 og de utdannings/yrkeskategorier som er angitt for årsverk kan en heller ikke forvente at rusomsorgsinstitusjoner er med der. Intet tyder på at helse/omsorg skal med, jf. at tjenester til hjemmeboende presiseres på f254 og f234.

Samtidig er det en henstilling i veileder for skjema 7 om at regnskapsfunksjon og årsverksføring skal henge sammen.

Det er særlig en endring i registrering av brukere av rusomsorgsinstitusjoner i Oslo kommune som har påvirket 2020-tallene. På bakgrunn av dette har spørsmålet til gruppen vært om ikke f243 bør overføres til f253, slik at både brukerregistrering og funksjonsføring følger gjeldende lovverk.

SSB har også presentert flere andre forslag til endringer av skjema 7 utover evt. flytting av f243. Bl.a. utbetaling etter kommunalt reglement og kommunale årsverk på NAV-kontoret på statlig område og statlige årsverk på kommunalt område.

Etter møtet i arbeidsgruppen 5.5.2021 sendte SSB ut et nytt forslag til KOSTRA-skjema 7. Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV og rusmiddeltiltak per. 31.12.2021.

Tilbakemeldingen fra ASD og Avdir:

Vedr. utbetaling etter kommunalt reglement:

ASD og Avdir mener at dette punktet må beholdes uendret. Dagens rapportering gjør det mulig å gi et anslag på følgende:

Andre sosialhjelpsliknende ytelser etter kommunalt reglement (ikke spesifisert noen steder)

= Funksjon 281 Ytelser til livsopphold (fra regnskapsrapporteringen)

- Sum utbetalinger rapportert inn på individnivå i KOSTRA-skjema 11 (§§ 18 og 19 i sosialtjenesteloven)
- Livsoppholdsytelser til flyktninger etter kommunalt reglement (rapportert inn på aggregert nivå i KOSTRA-skjema 7)

Ved å se disse leddene i sammenheng pr. kommune/bydel pr. år og over flere år kan man muligens få et inntrykk av hvor mange som omfattes.

En eventuell seinere omlegging av denne rapporteringen bør vurderes nøye. En eventuell vurdering kan med fordel starte i god tid før neste års frist for endringer i skjemaet – for eksempel høsten 2021.

Vedr. kommunale årsverk i NAV-kontoret på statlig område og statlige årsverk i NAV-kontoret på kommunalt område:

ASD og Avdir mener at disse spørsmålene må beholdes.

For å redusere arbeidsbyrden for rapportørene og antall spørsmål til SSB kan man i veiledningen til rapporteringen angi at vi her er ute etter et anslag, og at avgivelsen "*Hele stillinger og stillingsandeler summeres opp og oppgis med inntil én desimal*" endres til at det skal oppgis til nærmeste halve årsverk (dvs. bytte ut det svært presise "med én desimal").

Dersom det fremdeles er et ønske om å ta ut disse spørsmålene, må det skje etter en nærmere vurdering. En slik vurdering kan da med fordel starte i god tid før neste års frist for endringer i skjemaet – f.eks. høsten 2021.

Vedr. årsverk for funksjon 243 etter utdanning og stillingsomfang:

ASD og AVdir mener at det må kartlegges hvilke behov helsemyndighetene har for denne registreringen, og at dette kan gjøres til høsten. Spørsmålet må derfor beholdes i denne omgang.

Tilbakemeldingen fra KS:

Vedr. utbetaling etter kommunalt reglement, kommunale årsverk i NAV-kontoret på statlig område og statlige årsverk i NAV-kontoret på kommunalt område, årsverk for funksjon 243 etter utdanning og stillingsomfang:

KS mener at alle disse spørsmål og punkter må beholdes uendret inntil det foreligger en bedre begrunnelse for hvorfor det eventuelt skal gjøres endringer. Arbeidet i arbeidsgruppen oppleves ikke tilstrekkelig forankret hos partene, heller ikke nøye nok utredet og drøftet til at det foreligger god nok kunnskap om konsekvenser/effekter/følger av å gjøre endringene. En eventuell ny vurdering av dette, bør som minimum synliggjøre hvorfor det er nødvendig, samt peke på konsekvenser endringer kan ha for statistikken generelt og nytteverdien spesielt. Det foreslås at arbeidet gjenopptas til høsten 2021.

KS mener også at innspill i arbeidsgruppemøtet, om å iverksette en grundig gjennomgang av KOSTRA veilederen med henblikk på språkvask og forenkling i bruk på vårt område, bør følges opp og arbeides videre med. For eksempel utover høsten 2021.

I arbeidsgruppemøtet den 5. mai ble det holdt et innlegg fra SSB v/Abrahamsen som løftet fram en del problemstillinger knyttet til forholdet mellom de to kostrafunksjonene 243 og 253. Vi uttrykte tydelig i møtet, at vi så frem til en helhetlig gjennomgang og videre drøfting av dette tema til høsten og at vi ikke ville kunne mene noe omkring en flytting av rusomsorgsinstitusjoner fra F243 til F253 basert på denne fremleggelsen i møtet.

Det ble ikke uttrykt forventning om å konkludere i forkant av møtet, vi kan heller ikke gjenfinne noe om dette i møtereferatet. Vi anser det derfor som uaktuelt å komme med flere synspunkter på dette nå og støtter oss på egen og tidligere kommentar i møtet samt tilbakemeldingen fra Hamar kommune v/Halvor Haug – med anbefalingen om "...å **avvente flytting av utgifter til rusomsorgsinstitusjoner til en totalgjennomgang av området.**".

ASD støtter denne vurderingen fra KS.

Oppfølging: SSB vil innkalle til møte i arbeidsgruppen tidlig høst for å vurdere hvilke endringer vi evt. bør gjøre på skjema 7. KOSTRA-arbeidsgruppen for helse og omsorg vil kobles på slik at vi i samarbeid blir enige om hva som er den beste løsningen. I forbindelse med forslaget om flytting av rusomsorgsinstitusjoner fra F243 til F253 vil det samtidig legges opp til en helhetlig gjennomgang av F243.

3 Videreutvikling av publiseringen

Kapittelet tar for seg endring og videreutvikling av kommende publiseringer. Endringer som er innført, gjøres det rede for i kapittel 6.

3.1 Endring av variabler

Ikke relevant

3.1.1 Fjerning av eksisterende variabler

Ikke relevant

3.1.2 Nye variabler

Ikke relevant

3.1.3 Endring av innhold i allerede eksisterende variabler

I forbindelse med endring i sosialtjenesteloven fra 1.1.2020, foreslår Arbeids- og velferdsdirektoratet å legge til punkt om **norsk- eller samiskopplæring** i vilkårslista i **KOSTRA-skjema 11** om sosialhjelp, for eksempel før punktet «Annet».

<https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2020-12-18-142>

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/offisielt-fra-statsradet-30.-oktober-2020/id2779297/>

KOSTRA-skjema 11 sosialhjelp, vilkår:

Vilkår etter sosialtjenesteloven § 20 eller § 20a

Registreringen gjelder individuelle vilkår etter sosialtjenesteloven. I tillegg til individuelle vilkår kan NAV-kontoret også praktisere generelle vilkår (som f.eks. å levere strømregning og husleiekontrakt). Slike generelle vilkår skal ikke registreres.

I forbindelse med vedtak om utbetaling av stønad:

Stilles det vilkår til **mottakeren** etter sosialtjenesteloven? (ja/nei)

Stilles det vilkår til søkerens samboer/ektefelle etter sosialtjenesteloven? (ja/nei)

Registreres for første vilkår i kalenderåret:

Hvis «ja» på spørsmålet om det stilles vilkår til **mottakeren** etter sosialtjenesteloven:

Oppgi utbetalingsvedtakets dato: _____

Oppgi utbetalingsvedtakets til og med dato: _____

Hvis «ja» på spørsmålet om det stilles vilkår til **mottakeren** etter sosialtjenesteloven:

Oppgi hvilke vilkår det stilles til mottakeren. Flere kryss mulig:

- Møte til veiledningssamtaler (avkryssing)
- Registrere seg som arbeidssøker/ føre jobblogg (avkryssing)
- Delta på arbeidsrettede kurs, opplæring eller jobbsøkingskurs (avkryssing)
- Delta på arbeidstrening/arbeidspraksis (avkryssing)
- Ta imot et konkret jobbtillbud (avkryssing)
- Gjøre gjeldende andre økonomiske rettigheter (avkryssing)
- Benytte rett til skole (avkryssing)
- Realisere formuesgoder/reducere boustgifter (avkryssing)
- Oppsøke helsetjenester/lege (avkryssing)
- Bruke og følge opp digital aktivitetsplan (avkryssing)
- Annet (avkryssing)

Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at nytt punkt «Norsk- eller samiskopplæring» bør legges inn øverst i vilkårslista.

De mener videre at man senere bør vurdere hvordan vilkårsrapporteringen slik den skjer i dag er god. For eksempel kan man vurdere om det er riktig å spørre om første vilkårsvedtak i løpet av året eller om dette bør endres til for eksempel å krysse av på alle vilkår som er stilt i løpet av perioden/året. En slik vurdering kan med fordel starte i god tid før neste års frist for endringer i skjemaet – for eksempel høsten 2021.

KS støtter ASD/AVdir sitt forslag om at nytt punkt «Norsk- eller samiskopplæring» bør legges inn øverst i vilkårslista. Dersom det skal foretas en vurdering av vilkårsrapporteringen slik den skjer i dag bør den kommende arbeidsprosessen som minimum synliggjøre hvorfor det er nødvendig, samt peke på konsekvenser endringer kan ha for statistikken generelt og nytteverdien spesielt.

3.2 Ytterligere om videreutvikling av publiseringen

Ikke relevant

3.2.1 Organiseringen av kommunal tjenesteproduksjon

Ikke relevant.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ikke relevant

4.1 Forslag til endring

4.2 Bakgrunn for ønsket endring

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Forslag til endring

5.2 Bakgrunn for ønsket endring

5.3 Administrative registre

6 Evaluering av siste rapportering

6.1. Utarbeiding av skjema

Sosialhjelp: Vi lagt inn et alternativ for spørsmål om bolig situasjon. Etter tilbakemelding fra fagsystemleverandører, velger vi å beholde svaralternativene 5 og 7 som annet. For 2021 skjema, alternativ 7 Annet, fjernes og bare alternativ 5 beholdes.

Del 5. Hva er mottakerens bosituasjon ved siste kontakt?

OBS! Svaralternativene 5 og 7 «Annet» er gyldig bare for 2020.

Kontrollprogrammet for 2021 vil bare ha kode 5 som gyldig verdi for «Annet».

Svaralternativene er:

1. Bor i leid privat bolig:
2. Bor i leid kommunal bolig:
3. Bor i eid bolig.
4. Er uten bolig
5. Annet
6. Bor i institusjon
7. Annet

6.2. Kontroller i skjema

Sosialhjelp: Det var noen kommuner som hadde problem med å sende (teknisk), deres IT-system var ikke oppdatert når de skulle sende inn. Det var lagt inn flere kontroller for å hindre innsendinger med feil. Selv om vi forventet at kommune også kjøre en kvalitetssikring intern og alt skal ikke sjekkes med kontroller, var det flere tilfeller som måtte vi ta kontakt med kommuner og korrigerende.

For eksempel oppgitt VKL= 3 (Trygd/Pensjon) men Trygdesituasjonen var enten blank eller ugyldig. Dette er lagt inn som en kontroll som hindre innsendingen i 2021

Kontrollene i skjemaene 7 *Personell og virksomhet* og 12 *Stønadssatser* er ikke endret fra fjorårets innrapportering. Kontrollene som benyttes, er i hovedsak sumkontroller, logiske kontroller og kontroller for manglende utfylling av obligatoriske felter. Noen av kontrollene fungerer kun som advarsler, og gjør det mulig for kommunene å gå videre i skjemaet uten å svare. I revisjonen kontrollerer man mot fjorårets tall i både skjema 7 og skjema 12. SSB vurderer å legge inn nye kontroller for skjema 7 knyttet til kommunalt reglement for neste års rapportering.

6.3. Innsamling av data (rapportering)

Skjema 11 Sosialhjelp 2020 – filuttrekk- har fast innrapporteringsfrist 15. januar. Ved KOSTRA publiseringen den 15. mars var det 32 kommuner som manglet. Frist til å sende editeringer/korreksjoner var 30. april og portalen ble stengt 8. juni, og 23 kommuner fikk sendt inn sine filer i løpet av denne tiden. Ved 15.juni publiseringen 9 kommuner manglet:

KVITSØY KOMMUNE-1144, UTSIRA KOMMUNE-1151, SØMNA KOMMUNE-181, VEGA KOMMUNE-1815, HATTFJELLDAL KOMMUNE-1826, TRÆNA KOMMUNE-1835, OSEN KOMMUNE-5020, MÅLSELV KOMMUNE-5418, GAIVUONA SUOHKAN KÅFJORD KOMMUNE-5426.

Datakvaliteten ved innrapportering til SSB viser et tilfredsstillende nivå. En strengere kontroll av datagrunnlaget i KOSTRA sin portal før kommunene kan sende inn sitt datagrunnlag til SSB medvirket/ bidro til denne positive utviklingen.

Skjema7. Personell og virksomhet i sosiale tjenester i NAV og rusmiddeltiltak- med innrapporteringsfrist 15. februar og etter sending til 8.juni var det 7 kommuner som manglet.

1813-Brønnøy, 1839-Beiarn, 3426-Tolga, 3808-Notodden, 5418- Målselv, 5426-Gáivuotna - Kåfjord – Kaivuono, 5439-Gamvik

Datakvaliteten er på et gjennomsnittsnivå på grunn av noen parametere som vi diskuterer i arbeidsgruppen og forhåpentligvis finnes en løsning slik at kvaliteten kan forbedres til i neste år.

Skjema nr. 11C Registreringsskjema for kvalifiseringsstønad – 2020 har fast innrapporteringsfrist med 15. januar. Det har ikke tidligere vært så god datainnang som for rapporteringsåret 2020. Ved KOSTRA publiseringen den 15. mars var det kun Randaberg, Surnadal og Østre Toten som manglet. Østre Toten hadde dataangrep og hadde derfor ikke mulighet til å få rapportert innen fristen. 15. juni inngikk også disse kommunene i publiseringen.

Datakvaliteten ved innrapportering til SSB er veldig bra, noe som skyldes en strengere kontroll av datagrunnlaget i KOSTRA sin portal før kommunene får lov å sende inn sitt datagrunnlag til SSB.

Skjema 7B: Krisesenter og vold i nære relasjoner: Har fast rapporteringsfrist 15.2. Det var fulltelling ved KOSTRA-publiserings 15.6.

6.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Sosialhjelp: Det var lagt inn flere kontroller for å hindre innsendinger med feil. Selv om vi forventet at kommunene også kjørte en kvalitetssikring internt og alt skal ikke sjekkes med kontroller, var det flere tilfeller der vi måtte ta kontakt med kommuner og korrigeret. Fore eksempel oppgitte VKL= 3 (Trygd/Pensjon) men Trygdesituasjonen var enten blank eller ugyldig. Dette er lagt inn som en kontroll som hindre feil i innsendingen for 2021.

KVP: Kontrollprogrammet ble lagt over på ny plattform for rapporteringsåret 2020, noe som medførte ekstra arbeid for fagleverandørene Dips, TietoEvry, Visma og Oslo kommune som har eget system. Endelig kontrollprogram ble ferdigstilt senere enn vanlig og påvirket SSB sin årlige testperiode som er de to første ukene i november.

Det har blitt avholdt møter med alle fagleverandørene i første halvår og det planlegges oppfølgingsmøter til høsten med tanke på tilbakemeldinger på kontrollprogram for 2021 rapporteringen og påfølgende testperiode i november 2021.

For rapporteringsåret 2020 kunne kommunene benytte både e-skjema og filuttrekk for innrapportering til SSB. Muligheten for å benytte e-skjema faller bort i forbindelse med innrapporteringsåret 2021, og det er da **kun innrapportering via filuttrekk.**

Kommuner som ikke har hatt deltakere i løpet at 2021 må da krysse av for ingen deltakere på skjema for filuttrekk for å bli registrert hos SSB og unngå purringer for manglende innrapportering.

Det var en del kommuner som benyttet e-skjema for rapporteringsåret 2020, noen benyttet e-skjema på grunn av at det til tider var veldig stor pågang i KOSTRA mottaket og at det derfor var enklere å få sendt inn e-skjema. Innsending for individskjema som skal kjøre et kontrollprogram på datagrunnlaget før innsending førte ofte til Timeout på grunn av stor pågang. SSB måtte oppfordre kommunene til å sende innrapporteringen tidlig eller senere på dagen.

6.5. Publisering

Publisering 15.3.

Publisering 15.6.

Publisering 29.6.

6.5.a. Tabelloversikt av publiserte tabeller i statistikkbanken

Alle tabeller ligger her: <https://www.ssb.no/statbank/list/soshjelpk>

6.5.b. Tabelloversikt over avslutta tabeller

Ikke relevant

6.5.c. Endring av variabler

Ikke relevant

6.5.d. Fjerning av variabler

Ikke relevant

6.5.e. Nye variabler

Ikke relevant.

6.5.f. Endring av innhold i eksisterende variabler

Ikke relevant.

6.6. Brukerreaksjoner

Arbeids- og sosialdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at tabelloverskrift og variabelbeskrivelse er misvisende i statistikkbanken. De mener derfor at tabelloverskrift og variabelbeskrivelser i følgende tabeller bør endres slik at det framgår klart at dette gjelder **funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer**, og at det er snakk om kommunale årsverk både i og utenfor NAV-kontoret. Dvs. at følgende tabeller bør justeres:

- 10509 (Årsverk i sosialtjenesten, etter region, utdanning, statistikkvariabel og år) <https://www.ssb.no/statbank/table/10509>
- 12221 (Sosiale tjenester i NAV (K) 2015 – 2020) <https://www.ssb.no/statbank/table/12221>

KS støtter dessuten ASD's våkne innspill om at tabelloverskrift og variabelbeskrivelse er misvisende i statistikkbanken, at tabelloverskrift og variabelbeskrivelser i følgende tabeller derfor bør endres slik at det framgår klart at dette gjelder **funksjon 243 Tilbud til personer med rusproblemer**, og at det er snakk om kommunale årsverk både i og utenfor NAV-kontoret. Dvs. at følgende tabeller bør justeres:

- 10509 (Årsverk i sosialtjenesten, etter region, utdanning, statistikkvariabel og år) <https://www.ssb.no/statbank/table/10509>
- 12221 (Sosiale tjenester i NAV (K) 2015 – 2020) <https://www.ssb.no/statbank/table/12221>

7. Annet

KVP-utvalget som består av representanter fra ASD, NAV, KS, Oslo kommune og SSB har hatt dialog angående skjema endringer for 2022 rapporteringen, og det blir ingen skjemaendringer for 2022.

Dagens editeringsløsning for KVP har mistet viktig system støtte og kjøres nå på en reserveløsning. Det arbeides med å få statistikken over på en ny plattform og få tilrettelagt et nytt produksjonsløp i løpet av 2021.

Det er overført data til NAV per 15. mars og juni. Dette gjelder sosialhjelpsdata og KVP.

Hyppigere publisering av sosialhjelpstall ble av SSB foreslått i Samordningsrådet 12. september 2018:

Sak 6. Årlige eller hyppigere data? Dokumentasjon: Hyppigere publisering i KOSTRA, dekker vi dagens brukerbehov med to årlige publiseringer?

Brændvang mente at den nye publiseringsløsningen i KOSTRA gir nye muligheter for å komme ut med data flere ganger i løpet av året. A-ordningen, Kommunalt pasientregister (KPR) og andre kilder vil ha oppdaterte data som en kan dra nytte av. Brukerbehovet er bl.a. fanget opp i kvalitetsgjennomgangen av sosialstatistikken. I første omgang kan dette gjøre etterspurte data tilgjengelig uten å øke rapporteringsbyrden og alle brukere får dataene samtidig. Rune Bye syntes dette hørtes spennende ut og ønsket forslaget velkomment. Torstein Bye pekte på at det var viktig å undersøke om det er behov og interesse blant brukerne for dette, og at det vil være ønskelig med en systematisk kartlegging i forkant. Det legges inn et eget punkt i mandatet for arbeidsgruppene om at de skal undersøke behovet for hyppigere rapportering på sine områder.

I etterkant har SSB fått tilbakemelding fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at dette var interessant. Referat fra 14.5.2019 NAV pekte på at for deres behov var et månedlig filuttrekk med samtlige fødselsnummer det ideelle, og også utbetalt beløp (bidrag, lån) per person. Andre data fra skjema 11 og 11 C behøves ikke hyppigere enn årlig. Om månedlige data blir for krevende, ville også f.eks. tilsvarende kvartalsvise data være et stort fremskritt. Det viktigste er å følge utviklingen på landsnivå tett, men også geografiske kan være ønskelig. Uttrekk av disse to opplysningene vil være nyttigere enn f.eks. å få rapportert hele skjema 11 og 11 C to ganger i året. ASD støttet forslaget.

KS spurte om merarbeidet for kommunene ved en slik løsning. NAV understreket at dette måtte sjekkes med programleverandørene, men man antok foreløpig at dette ville medføre lite merarbeid.

SSB understreket at arbeidet med kommunenes årsrapportering må forbli det primære for SSB, slik at et smalt, hyppigere datasett må forutsettes å kreve lite kontroll og purring.

SSB vil forsøksvis fylle ut samordningsrådets skjema i tråd med argumentene som fremkom på møtet, og sende dette til arbeidsgruppen til ev. merknader sammen med utkast til møtereferat.

SSB søkte deretter finansiering av prosjektet og i mars 2021 innstilte ASD på at et slikt prosjekt kan finansieres via rammeavtalen som departementet har med SSB.

Prosjektets foreslåtte innhold:

- Det tas kontakt med de 4 programvareleverandørene som er tilknyttet KOSTRA-rapporteringen for skjema 11 og skjema 11C for oppgradering av programvaren til innsending per kvartal.
- Det bør deretter utgå en invitasjon til samtlige kommuner om å inngå i testen. Arbeids- og velferdsdirektoratet medvirker til så mange deltakerkommuner som mulig sender inn i testperioden. Oversikt over deltakende kommuner må foreligge før 1.7.2021.
- Prosjektet vil best av intern tilrettelegging i SSB og deretter ekstern test, herunder brukerstøtte, datamottak, en viss dataeditering,

publisering/tilrettelegging av resultater, en enkel prosjektrapport og en første forberedelse til fullskala løsning/ drift av systemet.

- Dette oppdraget med test av kvartalsvis innrapportering innebærer at SSBs databehandleroppdrag også endres, slik at databehandleravtalen må oppdateres (eller at det lages en egen databehandleravtale for testen).

SSB orienterte om at fagsystemleverandører er varslet om prosjektet og at det haster med en endelig avklaring om vi skal få til rapportering fra 2022. ASD informerte om at de skal ta bilaterale avklaringer om prosjektets innhold og leveranse med Arbeids- og velferdsdirektoratet før kontrakten ferdigstilles.

8. Referanser

9. Vedlegg

VEDLEGG 1:

Kort orientering om statistikken for deltakere i introduksjonsordningen på arbeidsgruppemøtet 5.5.2021

Kari Kraakenes fra SSB orienterte om at det i år publiseres tall for mottakere av introduksjonsstønad for 4. årgang basert på data fra a-ordningen (samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB). Tidligere KOSTRA-skjema 11B ble som tidligere kjent benyttet tom 2016.

Det er vanligvis liten forskjell mellom foreløpige og endelige tall. Enkelte kommuner rapporterer til A-ordningen for flere kommuner, men disse mottakerne blir fordelt etter bostedskommune i tabell 12269 Mottakere av introduksjonsstønad. I tillegg publiseres som tidligere tabell 12268 Introduksjonsordningen, driftsutgifter funksjon 275.

Data fra Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) inngår også i statistikkpubliseringen i juni, men foreløpig ikke i KOSTRA. IMDi publiserer også sin statistikk med samme datogrunnlag samme dag, 17. juni i år. SSB og IMDi samarbeider som tidligere år om datakvaliteten i arbeidsmøter med gjennomgang av foreløpige og endelige filuttrekk.

I SSB sin statistikk inngår også tall for tidligere deltakere i introduksjonsordningen 1-5 år etter avsluttet program og viser situasjonen på arbeidsmarkedet og i utdanning og andre ordninger basert på data fra System for persondata. Sist publisert 4. mai 2021 for tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2014-2018 og status 2019. I høst vil det for første gang bli publisert foreløpige tall, 29. september for årgang 2020.

<https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/to-av-tre-i-arbeid-eller-utdanning-etter-endt-introduksjonsprogram>

Ca annethvert år publiseres også en Monitor for tidligere deltakere med bl.a. mer omtale av inntektssituasjonen i årene etter avsluttet introduksjonsprogram.

<https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2013-2017>

Både drift og utvikling av statistikken for deltakere i introduksjonsordningen har vært oppdragsfinansiert fra start gjennom rammeavtalen SSB har med Kunnskapsdepartementet. Nåværende rammeavtale gjelder tom 2021. IMDi har i sitt tildelingsbrev for 2021 fått i oppdrag av KD å anbefale hvilke av SSB sine statistikker og monitorer som bør inngå i framtidig rammeavtale.

Vedrørende organisering og tilknytning til KOSTRA-arbeidsgruppe

Det ble i 2020 bestemt at introduksjonsordningen ikke lenger skulle inngå i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten, men være et underutvalg. Dette bør høsten 2021 vurderes på nytt (internt i SSB og eksternt). Er det hensiktsmessig at introduksjonsordningen skal være et underutvalg, eller skal det igjen inngå i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten, være egen KOSTRA-arbeidsgruppe eller evt vurderes opptatt i KOSTRA-arbeidsgruppen for grunnskolen der Voksenopplæringen inngår.

Arbeid med nytt KOSTRA-skjema kommunenes tjenester til personer som deltar i introduksjonsordningen og/eller norskopplæring for nyankomne innvandrere

Det ble i 2019 nedsatt en stor arbeidsgruppe med deltakere fra KD, IMDi, Kompetanse Norge, KS og SSB for å utvikle et nytt KOSTRA-skjema ala skjema 7 for å kartlegge kommunenes tjenester til personer omfattet av introduksjonsloven. I mai 2020 ble det i gruppen bestemt at planlagt oppstart av ny kartlegging skulle utsettes til 2022 for statistikkåret 2021 pga ny integreringslov fra 1.1.2021. Det har senere av flere grunner ikke vært møter arbeidsgruppen samlet. Pga størrelsen på arbeidsgruppen ble det i stedet fra SSB planlagt å ha separate møter med deltakerne i arbeidsgruppen for å gjennomgå og oppdatere de spørsmålene som foreløpig foreligger fra IMDi og Kompetanse Norge. Foreløpig (uke 25) har det vært møte med IMDi og Kompetanse Norge, mens det har vært kontakt med KD og KS på mail. KD og KS har så langt ikke meldt om spørsmål som ønskes tatt med i det nye skjemaet.

I starten av mai var det fortsatt planen å ferdigstille foreløpig utkast til skjema før sommeren og endelig før 20. august 2021 for å fremme det for Samordningsrådet i september. Øvrige medlemmer i KOSTRA-arbeidsgruppen for sosialtjenesten vil få mulighet til å kommentere utkastet.

SSB vurderer per juni utsettelse av ferdigstillelse og oppstart av kartlegging utsettes et år pga pandemien og de følgene det har hatt og fortsatt har for kommunenes arbeidsforhold mht å gjennomføre introduksjonsprogram og norskopplæring for nyankomne innvandrere. Statistikken har eksistert fra 2005 uten kommuneskjema og oppstart bør derfor vente til pandemien er tilbakelagt. Det gjenstår også arbeid før skjema er ferdigstilt. Så langt ønsker KS og SSB utsettelse. KS anmoder at kartleggingen utsettes.

I møtet ble det nevnt at IMDi jobber med et nytt indikatorsett som skal evaluere effekten av ny integreringslov. Dette er et arbeid SSB så langt ikke har vært involvert i. I starten av juni inviterte IMDi imidlertid SSB til et orienteringsmøte om de nye indikatorene og det var etter det to møter om IMDi sitt databehov og foreløpig avklaring mht. hva som kan leveres fra SSB.